

Sárospatak Város Polgármesterétől

3950 Sárospatak, Kossuth u. 44.
Tel.: 47/513-240 Fax: 47/311-404
E-mail: sarospatak@sarospatak.hu

E l ő t e r j e s z t é s

- a Képviselő-testületnek –

Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programjának elfogadásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A Képviselő-testület 2011. június 24-i ülésén megtárgyalta a Sárospatak Város Önkormányzatának 2011-2014. évekre szóló Gazdasági Programjának elfogadásáról szóló előterjesztést. Az ülésen elhangzott képviselői javaslatra, az Önkormányzat újabb lehetőséget biztosított a lakosságnak és a civil szervezeteknek véleményük újbóli megfogalmazására, elmondására. A Polgármesteri Hivatalhoz beérkezett vélemények, észrevételeket alapján a Gazdasági Program tervezete újra átdolgozásra került.

Kérem a Képviselő-testület tagjait, hogy a mellékelt határozati javaslat alapján Sárospatak Város Önkormányzatának a 2007. január 1-től 2013. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó Gazdasági Programja helyébe szíveskedjenek elfogadni a módosításokkal egybeszerkesztett formátumú 2011. január 1-től 2014. december 31-ig szóló Gazdasági Programot.

Sárospatak, 2011. augusztus 17.

Aros János
polgármester

Készítette: dr. Szabó Rita
alpolgármester

**SÁROSPATAK VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

.../2011. (....) KT.

Határozata

**Sárospatak Város Önkormányzata 2011-2014. évekre szóló
Gazdasági Programjának elfogadásáról**

A Képviselő-testület a tárgybeli előterjesztést megtárgyalta, és a következő döntést hozta.

A Gazdasági Program felülvizsgálatának lezárásaként, a Képviselő-testület Sárospatak Város Önkormányzatának a 2007. január 1-től 2013. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó Gazdasági Programja helyébe elfogadja Sárospatak Város Önkormányzatának 2011. január 1-től 2014. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó Gazdasági Programját. (A Program jelen határozat mellékletét képezi.)

Felelős: Polgármester

Határidő: 2014. december 31.

Dr. Komáromi Éva
jegyző

Aros János
polgármester

Hitelesítem:

Sárospatak Város Önkormányzatának

GAZDASÁGI PROGRAMJA

a 2011. január 1-től - 2014. december 31-ig terjedő időszakra

Sárospatak, 2011. augusztus ...

Aros János
polgármester

Készítette:

Dr. Szabó Rita
alpolgármester

**(a lakossági és a civil szervezetektől kapott
észrevételek figyelembe vételével)**

TARTALOMJEGYZÉK

	oldalszám
BEVEZETŐ	3
HELYZETELEMLÉZÉS	4
A PROGRAM PÉNZÜGYI MEGHATÁROZÓI	7
STRATÉGIAI CÉLOK	9
FEJLESZTÉSI ALAPELVEK	10
JAVASOLT FEJLESZTÉSEK	11
A. IDEGENFORGALOM	11
B. MUNKAHELYTEREMTÉS	14
C. OKTATÁSÜGY, KULTÚRA, SPORT	16
D. EGÉSZSÉGÜGY	17
E. SZOCIÁLI ELLÁTÁS	18
F. KÖZLEKEDÉS, VÁROSRENDEZÉS	20
G. KÖZMŰELLÁTOTTSAÓ	21
H. TÁVLATI, NEM ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK	22
SZERVEZETI KÉRDÉSEK	23

BEVEZETÉS

Gazdasági program készítését a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. törvény 91. § (1) bekezdése írja elő. A tartalmára vonatkozó előírásokat ugyanezen szakasz (6)-(7) bekezdései rögzítik.

Sárospatak jelen programja a 2011. január 1. és 2014. december 31. közötti időszakot öleli fel. Olyan időben készül, mely az „újraépítkezés” évének mondott. Érteni kell e szó alatt az ország szerkezetátalakítását, és ezzel együtt az önkormányzatiság megújítását is. Több mint 60 év elteltével a közelmúltban Magyarországnak új alkotmánya lett, és 20 év után készülöben van egy új önkormányzati törvény. 2011-től a közigazgatás területi átszervezése elkezdődött, felálltak a megyei kormányhivatalok, és 2013-tól várható a járási kormányhivatalok működésének megkezdése is.

Az önkormányzati és közigazgatási hatáskörök átszervezésével együtt az önkormányzatok finanszírozási rendszere is meg fog változni. Az ország gazdasága – elsősorban a rendkívül magas államadósság miatt – súlyos és komoly nehézségekkel küzd, a magyar gazdaság talpra állítására, a vidék újjáélesztésére van szükség. Ezzel együtt az önkormányzatok gazdasági helyzete is hasonló képet mutat, de különösen így van ez a leghátrányosabb helyzetű kistérségek vonatkozásában, és sajnos, Sárospatakon is.

Mindezen körülményeket figyelembe véve e Gazdasági Program időszakában számos törvényi változás fogja érinteni az önkormányzatokat.

Külön ki kell térni Sárospatak Város Önkormányzata által 2008-ban kibocsátott 2 milliárd forint összegű svájci frank alapú kötvényre, melynek tőketörlesztése 2013-tól fog megkezdődni. Már most fel kell készülni a tőketörlesztés fedezetének biztosítására, mely csak bevételnövelő beruházások által érhető el.

A fentiekben bemutatott önkormányzati helyzetkép ellenére jelen Gazdasági Programmal eleget kívánunk tenni a hatályban lévő önkormányzati törvény előírásainak. A Gazdasági Programban foglalt stratégiai célok és fejlesztési alapelvek, a várható törvényi változásoktól függetlenül, meghatározzák azt az elképzelést, melyet a város vezetése követendőnek tart a 2014-ig hátralevő önkormányzati ciklusban. **Hangsúlyozni kell, hogy a program szándék jellegű, megvalósíthatósága a mindenkori költségvetési kondícióktól függ.**

HELYZETELEMZÉS

Sáropatak – 1968. óta ismét város - Magyarország észak-keleti részén, Borsod-Abaúj-Zemplén megye zempléni régiójában, a Bodrog-folyó két partja mentén fekszik. Három tájegység, a Hegyköz, Bodrogház és Hegyalja találkozási pontjában, egyben az Eperjes-Tokaji Hegyvonulat és a Nagy Magyar Alföld ölelkezése mentén épült fel. Jelenlegi kiterjedése 1883 és 1965. között, az egykori Sáros-Nagypatak, Sáros-Kispatak, Józseffalva, Bodrogház és Végardó községek egyesüléséből jött létre. Az idők folyamán olyan történelmi nevezetességek befolyásolták fejlődését, mint a Perényiek, Rákócziak, a vár egykori urai. Külön említést érdemelnek a város kulturális életére egykoron nagy hatást gyakorolt Lorántffy Zsuzsanna és Comenius Ámos János.

A város értékes egyedi sajátosságokkal rendelkezik: része a nemrégiben világörökséggé nyilvánított Tokaj-hegyaljai borvidéknek, átkelőhely a síkság és a helyvidéki tájak között, bővelkedik a zempléni erdők kiváló kiránduló és vadászati adottságaiban. Valamennyien jól kihasználható forrásai lehetnének a település fejlődésének, a lehetőségek azonban nagyrészt kihasználatlanok. A rendszerváltoztatást követően az egyébként sem jelentős ipara fokozatosan leépült, megközelíthetősége a megfelelő infrastruktúra hiányában nehézkes, háttérintézményei anyagi gondokkal küzdenek, s a foglalkoztatási lehetőségek csökkenése folytán nőtt a munkanélküliség. A város lakossága mindezek hatására az elmúlt években csökkent, s 2011. január 1-ig a korábban 15.000 fő feletti létszámról 13.127 állandó lakosra mérséklődött.

Az országos helyzethez hasonlóan kedvezőtlenül alakultak a demográfiai viszonyok is.

a.) Születések, halálozások alakulása az elmúlt 4 évben

Év	Születések száma (fő)	Halálozások száma (fő)
2007	99	201
2008	108	178
2009	105	180
2010	77	166

Látható, hogy a halálozások száma évente nagyobb a születések számánál, 2007-ben és 2010-ben annak dupláját is meghaladta. Mindemellett a születések száma az előző 4 év adataihoz képest is csökkenő tendenciát mutat. Éppen ezért kiemelten fontos a város számára, hogy a megélhetési feltételek javulásával a helyben maradás és a családalapítás, gyermekvállalás vonzó legyen a fiatalok körében.

b.) A népesség kor szerinti megoszlása 2011. január 1-jén (KSH adatok alapján)

Kor szerinti csoportosítás	fő	Korcsoport	fő	megoszlás %-a
0-2 év	222	Gyermek- és fiatalkorú Munkaképes korú Időskorú	2008	15,3
3-5 év	316			
6-13 év	890			
14-17 év	580			
18-60 év	8210			
61-	2878		8210	62,6
			2878	21,9

A KSH életkori osztályozás alapján bemutatott adatai szerint az eltartottak (gyermek – és fiatalok, valamint az idősek) városunkban a munkaképes korosztálynak csak az 59,4 %-át érik el. Vagyis a kereső állomány a nem keresőknek kicsivel több mint kétszerese. Az arány kedvező volta azonban látszólagos. A tényleges helyzet ettől kedvezőtlenebb, mivel a munkaképes korúak körében szerepelnek a munkanélküliek, a felsőfokú tanulmányokat végzők, a GYES-en lévők és a tartósan betegek is. A folyamatos változás miatt a tényleges helyzet egyben nehezen követhető, pontosítható.

c.) A településen regisztrált munkanélküliek és szociális ellátásban részesülők főbb adatai 2011. április 20-án
(Munkaügyi központ kirendeltségének adatai alapján)

Megnevezés	Mutatószám
Regisztrált munkanélküliek száma	1272 fő
Álláskeresési járulékra jogosultak száma	299 fő
Szociális ellátásban részesülők száma	414 fő
Munkaképes korú lakosság (16-62 év) száma	9096 fő
Relatív munkanélküliségi mutató	10,7 %

A nehezülő gazdasági körülmények miatt az 5 évvel ezelőtti adatokhoz képest nőtt a regisztrált munkanélküliek és szociális ellátásban részesülők aránya. A relatív munkanélküliségi mutató 1,2 %-kal nőtt. Az elmúlt évek közmunka programja csak kis mértékben volt képes enyhíteni a munkanélküliséget. Városunkban is jellemző a jobb kereseti lehetőségek érdekében történő elvándorlás, melyet leginkább az új munkahelyek létesítése tudna enyhíteni.

d.) A városban működő vállalkozások száma és összetétele
2010. december 31-i adatok alapján

Ágazat	Vállalkozások száma
Kereskedelem	253
Eü., szociális, kulturális	121
Ipar	121
Építőipar	92
Mezőgazdaság	202
Távközlés, közlekedés	27
Vízgazdálkodás	2
Egyéb anyagi	350
Összesen	1166

A táblázat adataiból látható, hogy a korábbi változásokkal ellentétben a termelő ágazatok közül az építőipari csekély, míg a mezőgazdasági vállalkozások száma jelentős mértékben növekedett. Ez utóbbit az őstermelői igazolványok tömeges kiváltása eredményezte. A korábbi magas számhoz képest nagy mértékben visszaestek a kereskedelmi vállalkozások, és kisebb mértékben az ipari vállalkozások száma is tovább csökkent.

e.) A helyi adóbevételek változása az elmúlt négy évben

Év	helyi adó összege (ezer Ft)	a teljes bevétel arányában (%)
2007	344.330	8,4
2008	338.716	5,1
2009	296.047	5,6
2010	267.617	5,3

A táblázatban szereplő helyi adó bevételek az önkormányzati adóhatóság által beszedett vállalkozók kommunális adója, tartózkodás után fizetendő idegenforgalmi adó, épület után fizetendő idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó, késedelmi pótlék és bírság bevételeket foglalja magában éves bontásban.

2007. évben két adónem esetében történt jelentősebb bevétel növekedés. Az épület után fizetendő idegenforgalmi adónál az elvégzett helyszíni ellenőrzéseknek köszönhetően több, be nem jelentett horgászház került adóztatásra. A másik a helyi iparüzési adó. Ebben az adónemben adómérték változás a vizsgált 4 évben nem történt, az adó mértéke az adóalap 2 %-a. 2007-ben több áramszolgáltató cég jelentkezett be új adóalanynak. A törvény szerint ekkor az adó alapját az áramszolgáltatóknak is a székhely és telephely között kellett megosztani. A sárospataki telephely miatt jelentős adóelőlegeket közöltek és fizettek meg előlegként ezek a cégek.

2008. évben az előző évhez képest összességében csökkent a helyi adó bevétel, annak ellenére, hogy a három kisebb adónemben mértéknövekedés történt (vállalkozók kommunális adója, tartózkodás után fizetendő idegenforgalmi adó, és az épület után fizetendő idegenforgalmi adó). A 2008. évi törvényi változás miatt a villamos energia szolgáltatók alapját a szolgáltatásból származó nettó árbevétel alapján kellett megosztani. Ezáltal sokkal több település részesült az áramszolgáltatók iparüzési adójából. Így 2008-ban már csak az előző évben fizetett adó töredéke jutott Sárospatakra.

2009-ben pedig több tíz millió forintot fizettünk vissza az áramszolgáltatóknak a tényleges adó elszámolását követően.

2010-ben Sárospatak Város Képviselő-testülete megszüntette a vállalkozók kommunális adóját, így ebben az évben ebből az adónemből bevétel nem keletkezett.

A helyi iparüzési adót érintő törvényi változások miatt, miszerint ennek az adónemnek az adóztatási feladatait a továbbiakban az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal látja el, az önkormányzati adóhatóságoknak az adózók túlfizetéseit vissza kellett utalni. Ez jelentősen csökkentette az iparüzési adó bevételt, hiszen egyes adózóknál ezek az összegek évek óta felhalmozódott túlfizetések voltak.

A Sárospatakon jelenleg érvényben lévő adófajtákat tekintve, az idegenforgalmi adó a vendégszobák esetében 60%-ban, az iparüzési adó a maximális szinten van figyelembe véve. A saját bevételek növelése csak az arányok emelése útján lenne elérhető, ez azonban a jelenlegi helyzetben a lakosság teherbíró képességét túllépné. Ezért a helyi adók emelése nem időszerű.

A helyi adó bevételek alakulásában az utolsó két évben már a gazdasági válság hatása is érezhető. Több cég is megszüntette tevékenységét, illetve került felszámolásra.

A PROGRAM PÉNZÜGYI MEGHATÁROZÓI

A Magyar Köztársaság hatályos jogrendje, ezen belül a helyi önkormányzatokról szóló, többször módosított 1990. évi LXV. tv. 77. §-a szerint az önkormányzat költségvetése az államháztartás része. Az állami költségvetéstől azonban szerkezetében elkülönül, ahhoz csak központi támogatásokkal és más költségvetési feladatokkal kötődik. Forrásai 4 fő részből tevődnek össze:

- saját bevételekből,
- állami támogatásokból,
- pályázati úton elnyert összegekből,
- EU-s forrásokból.

A nemzetgazdaság romló helyzete ezen a téren is éreztette hatását; az elmúlt választási ciklusok alatt a gazdálkodás terén folyamatos nehézségek jelentkeztek. Az induló költségvetések visszatérően – évről évre növekvő mértékben – forráshiányosak voltak. Ennek mértéke 2006-ban 448 millió Ft, 2007-ben 448 millió Ft, 2008-ban 411 millió Ft, 2009-ben 363 millió Ft, 2010-ben 391 millió Ft nagyságrendet ért el; mértékét tekintve a tervezett költségvetési kiadási főösszeg 10,7%-át, 9,2%-át, 6,3%-át, 5,3%-át, 6,4%-át tette ki. A pénzügyi folyamatok különböző évközi módosulásai után a forráshiány fedezésére, 2006-ban 150 millió Ft, 2007-ben 150 millió Ft, 2008-ben 230 millió Ft, 2009-ben 230 millió Ft, 2010-ben 230 millió Ft működési hitelkeretre volt szükség.

A *saját bevételek* – noha a korábban megosztott gépjármű adó időközben teljes egészében átkerült a helyi bevételek közé – az előzőekben felvázolt gazdasági körülmények eredményeként folyamatosan csökkentek.

A költségvetési bevételek nagyobbik hányadát a *normatív állami támogatások* teszik ki, amelyek alapvetően befolyásolják az önkormányzat lehetőségeit.

Év	normatív állami támogatások összege (ezer Ft)
2006	1.096.876
2007	1.012.051
2008	1.159.779
2009	1.225.192
2010	998.113

Jól jellemzi a helyzetet, hogy a csökkenő támogatásoktól befolyásolva, a likviditási gondok évről évre nehezülnek. 2006-tól a normatív állami támogatások fajlagos mértékei az oktatási szférában az előző évi szinten maradtak, egyúttal megszüntetve a 2005. szeptemberétől biztosított kiegészítő járulékokat. Ebből világossá vált, hogy a normatíva a bérfejlesztésekre nem biztosít fedezetet, s az ismételten kikényszerített helyi „kigazdálkodások” a működtetés területén visszafogásokat eredményeztek.

Pályázatok, valamint városi ingatlanok folytatólagos értékesítése segítségével 2006-ban 256 millió Ft, 2007-ben 247 millió Ft, 2008-ban 949 millió Ft, 2009-ben 750 millió Ft, 2010-ben 581 millió Ft értékű beruházás és felújítás valósulhatott meg. A pályázatok önerejét a 2008. év elején kibocsátott kötvény bevétele biztosította.

Az elmondottakból következik, hogy a jövőben a költségvetési gazdálkodásban csak kellően megfontolt célokat meghatározva, továbbra is a takarékos megoldásokat kell érvényesíteni. A működtetés terén elsőbbséget élvezzen a kötelező feladatok ellátása. Az intézményeknek a kapott költségvetési keret kiegészítése érdekében törekedniük kell saját bevételeik növelésére. Felhalmozási (beruházási és felújítási) feladatok csak a saját körben teljesült felhalmozási és tőke jellegű bevételek, valamint a pályázatok útján elnyert támogatások erejéig végezhetők. Ezért kiemelt jelentőséggel bírnak a hazai és az európai uniós pályázati támogatások, melyek minél nagyobb arányú elnyerésére kell törekedni. Ez utóbbiak megszerzéséhez a költségvetésben megfelelő önerő elkülönítése szükséges.

Távlatilag a hiányalapú költségvetés-tervezési szemléletmód felszámolását és a vagyonfelélés megállítását célozzuk meg, amihez azonban a város gazdasági életének felpörgetése, új munkahelyek létesítése, a munkaviszonyban lévők számának erőteljes növekedése, ezáltal a költségvetés helyi bevételeinek jelentős emelkedése szükséges. Ezért gazdálkodási tevékenységünket távlatilag erre kell összpontosítani.

STRATÉGIAI CÉLOK

1.) Gazdaságfejlesztés

2.) Turizmusfejlesztés

3.) Infrastruktúra-fejlesztés, környezetvédelem

4.) Életesélyek javítása és társadalmi felzárkóztatás a közszolgáltatások színvonalának növelésével

1.) Gazdaságfejlesztés:

- a világörökségi státusszal összeegyeztethető befektetés ösztönzés;
- munkahelyteremtés;
- vállalkozások versenyképességének javítása;
- belső egyéni, közösségi fogyasztás ösztönzése

2.) Turizmusfejlesztés:

- termál- és gyógyturizmusra alapozott turizmusfejlesztés;
- vallási és kulturális turisztikai funkcióbővítés a várnegyedben;
- Végardó és a várnegyed közti turisztikai-kulturális út kialakítása;
- a Bodrog-part és a természetvédelmi területek védelme, rekreációs célú hasznosítása;
- a világörökségi státusból fakadó lehetőségek felelős és fokozottabb hasznosítása;
- szervezés, marketing, szolgáltatásfejlesztés.

3.) Infrastruktúra-fejlesztés, környezetvédelem:

- magasabb színvonalú közüzemi- és közszolgáltatások;
- környezeti szempontból biztonságos lakókörnyezet megteremtése;
- megújuló energiaforrások bevonása által az energiahatékonyság növelése.

4.) Életesélyek javítása és társadalmi felzárkóztatás a közszolgáltatások színvonalának növelésével:

- közbiztonság erősítése, bűnmegelőzés elsődlegessége;
- önkormányzat, közintézmények, civil szervezetek és vállalkozások közti kommunikáció és hatékony együttműködés;
- hátrányos helyzetű lakosság felzárkóztatása.

FEJLESZTÉSI ALAPELVEK

A fejlesztési alapelvek lefektetése során Sárospatak városának a 2010. évben elfogadott Városfejlesztési Koncepciójában meghatározott jövőkép kell, legyen a kiinduló pont:

„Kulturális, szellemi örökség és természeti értékek megőrzése, fenntartható magas életminőséget nyújtó kis városias lakó- és üdülőkörnyezet megteremtése”

- 1.) A fejlesztési feladatok végrehajtása során kiemelt szempont kell, legyen a kulturális, szellemi és természeti örökség megőrzése, figyelemmel a Tokaj-hegylajai világörökségi értékekre.
- 2.) A belváros kereskedelmi-szolgáltató és közösségi szerepének erősítése. Szemléletformálás a tradíciókon és minőségen alapuló vendéglátás, vendégszeretet tudatosítása érdekében.
- 3.) A foglalkoztatottság növelése a közfoglalkoztatás értékteremtő, értékmegőrző programjainak minél hatékonyabb megszervezése és végrehajtása révén.
- 4.) A lakosság megélhetésének javítása többnyire a hagyományos mezőgazdasági termelés, az erre épülő kisebb vagy közepes méretű feldolgozóipar, valamint a turizmus kínálta lehetőségek kihasználásának ösztönzése, támogatása által.
- 5.) Sárospatak iskolavárosi hírnevének, kulturális, közművelődési rangjának megőrzése, öregbítése.
- 6.) Környezetbarát technológiák, megújuló energiaforrások hasznosításának előnyben részesítése valamennyi közintézmény, illetve önkormányzati működtetésben lévő szervezet, gazdasági társaság esetében, és a közszolgáltatások terén.
- 7.) A fejlesztésekhez szükséges külső források biztosítása érdekében különösen nagy hangsúlyt kell fektetni az európai uniós és hazai pályázati támogatások minél nagyobb arányú elérésére; szem előtt tartva a sárospataki lakosok, vállalkozások megélhetési, versenyképességi esélyeinek javítását.

JAVASOLT FEJLESZTÉSEK

A.) IDEGENFORGALOM

1.) A végardói fürdő-fejlesztés:

Végardó városrészen belül, a strandfürdő melletti területekre egy legalább 120 szobás, négy csillagos szálloda létesítése; valamint a szállodához kapcsolódóan egy wellness és medical wellness szolgáltatásokat is magába foglaló egészségturisztikai központ létesítése a cél, befektető bevonása által. A fejlesztéshez szükséges:

- Új termálkút fúrása;
- A termálvíz gyógyvízzé minősítése, és erre épülő fürdő-gyógyászat kialakítása.
- A megnövekedett nyári vendéglétszám miatt a strandfürdő területének növelése, nagyobb kategóriába sorolása.
- Vízfelület növelése újabb medencék építése által, ezzel együtt a kiszolgáló helyiségek (tusoló, mosdó, WC) bővítése.
- Kabinok létesítése az értékmegőrzés érdekében.
- Szálláshely-, és szolgáltatásbővítés a kempingben.
- A termálvíz (gyógyvíz) egyéb célú hasznosításának lehetőségei (ásványvíz előállítás, hőenergia hasznosítás, stb...)

2.) A várnegyed rekonstrukciója:

A Rákóczi-vár városunk egyik kiemelkedő műemléki és idegenforgalmi nevezetessége. Ezért időszerű és szükséges az ezt körülvevő, leépült állagú várnegyed felújítása és rekonstrukciója.

- Ehhez átfogó táj- és környezetépítési tanulmányt kell készíttetni;
- ennek legfontosabb elemeit pályázatok útján a ciklus végéig meg kell valósítani;
- kiemelt szerepet kapjon a Szent Erzsébet utcai sétány (díszburkolat, parkrendezés), várfal és kazamata feltárás, stb. elkészítése;¹
- elő kell készíteni a Kucik gödörbeli ingatlanok idegenforgalmi hasznosítását;¹
- a zsidófürdő környezetének rendezése szükséges.

Nemzetközi szintű Szent Erzsébet Központ kialakítása

- A sárospataki születésű Szent Erzsébet kultuszának erősítése, népszerűsítése hazánkban és szerte Európában; elsősorban a Szent Erzsébet emlékét őrző helyiségekkel, szervezetekkel.
- A Szent Erzsébet ünnepek és a Szent Erzsébet zarándokút nemzetközi rangú vallási turisztikai vonzerővé fejlesztése.

3.) A belvárosi utcakép megújítása

A legtöbb turista és városba érkező vendég a Református Kollégium és a Rákóczi-vár között elterülő belvárosi útszakaszon halad keresztül. A város több nemzetközi elismerést is elnyert virágosítása rendkívül jó benyomást keltő hatását azonban lerontja az épületek homlokzatának avult állapota. Ezért

¹ (Ezzel ellentétes javaslat is érkezett, mely külön kiküldésre került.)

- meg kell kezdeni a körzetben lévő önkormányzati épületeknek legalább az utcai frontra kiterjedő felújítását;
- programokat kell kidolgozni a magántulajdonban lévő ingatlanokra nézve, az örökségvédelem és a helyi értékek megőrzése érdekében, keresni kell a pályázati lehetőségeket, a tulajdonosokkal való közös pályázást is megfontolva;
- a programokba be kell vonni a helyi vállalkozásokat, esetlegesen vállaltatniak védnökséget egy-egy homlokzat felett;
- a Rákóczi utca Hild tér előtti szakaszán lévő autóbusz forgalmat át kell helyezni, és sétáló utcaszakaszt, belvárosi teret kell kialakítani;
- az utak és a járdák felújítását el kell végezni, az állami fenntartású közutak felújításába a közút kezelőjét is be kell vonni. Elsődleges volna az Erdélyi János és a Táncsics Mihály utcák felújítása;
- a városi dísz-kutakat, ivó kutakat, szökőkutakat, továbbá az utcabútorzatot fel kell újítani;
- figyelmet kell fordítani az épített értékek, szobrok, kapuk felújítására, karbantartására.

4.) A város arculatának, imázsának javítása, a város marketingjének kidolgozása:

Sárospatak idegenforgalmi adottságainak minél teljesebb körű kihasználása érdekében:

- el kell fogadni egy – a Városfejlesztési Koncepcióban meghatározott jövőképre épülő - városmarketing koncepciót,
- a városmarketing koncepció végrehajtására ki kell jelölni a megfelelő szervezeti kereteket,
- meg kell találni a pályázati támogatásokat, kínálózó pénzügyi forrásokat;
- előtérbe kell helyezni a világörökségi értékekre alapozott térségi és helyi turisztikai együttműködést;
- erősíteni kell a Tourinform-iroda hatékonyságát, szolgáltatásainak bővítését;
- a város idegenforgalmi adottságainak propagálására a „sárospataki márka” építésre alapozott ismertető és reklám anyagok, internetes felületek készítésére, kialakítására van szükség;
- a város arculatához illeszkedő köztéri órák (napóra, virágóra, vízióra, visszafelé járó óra) kihelyezésével, és a meglévő óraszerkezetek megismertetésével az „órák városa” is lehetne Sárospatak;
- a nagy beruházások mellett teret kell engedni a város imázsát elősegítő, és a város arculatát javító helyi ötleteknek, kezdeményezéseknek.

5.) Testvérvárosi kapcsolatok rendezése

- Át kell tekinteni, és felül kell vizsgálni az önkormányzat testvérvárosi kapcsolatrendszerét.
- A történelmi kötődések fenntartásán túl a testvérvárosi kapcsolatokat erősíteni kell kulturális és vállalkozásfejlesztési, a kereskedelem élénkítésére irányuló tevékenységekkel is.
- Keresni és ösztönözni kell a város intézményei, vállalkozásai és civil szervezetei számára is kölcsönösen kínáló, gazdasági és kulturális értelemben is gyümölcsöző lehetőségeket.

B.) MUNKAHELYTEREMTÉS

A helyzetelemzésnél már körvonalazott munkanélküliség mértéke városunkban lehangoló. A helyi munkaerőpiac stagnál, a helyzeten segíteni képes befektetők elkerülik térségünket. A munkahelyét elvesztő lakosok számára az elhelyezkedés napjainkban szinte lehetetlen. Az időnként beindított átképző tanfolyamok sem segítenek a problémán, ezek legjobb esetben más településeken történő elhelyezkedésnél nyújtanak némi reményt. Ezért elsősorban új foglalkoztató szervezetek letelepítése, ill. az ezekhez szükséges feltételek megteremtése útján a munkalehetőségek bővítése lehet az egyetlen eredményes megoldás.

1.) Ipari övezet kialakítása

Ipari, gazdasági létesítmények letelepítéséhez azonnali sürgősséggel bír a város rendezési tervének felülvizsgálata, és ezzel együtt a megfelelő helyi építési szabályozás elrendelése. Új üzemek letelepítése csak közművesített ipari övezet kialakításával lehetséges. Ilyen elsősorban a 37-es fő közlekedési út mellett, vagy a jelenlegi állatvásártér helyén tervezhető. Az utóbbi esetben azonban új vásártér kialakítására is gondolni kell.

- A 37-es út mellett a magántulajdonban lévő területek megvásárlása, ill. szerviz út és közművek létrehozása jelentheti a megoldást; **(előnyben részesítendő)**
- a volt CSEPEL üzem melletti terület önkormányzati tulajdonban van, a közművek biztosítottak, de azok kapacitását a szükségleteknek megfelelően bővíteni, aktualizálni kell. **(kevésbé javasolt)**

2.) Vállalkozásfejlesztő központ kialakítása városi és térségi szinten

Hiányt jelent a város életében egy a piacgazdasági körülményeket, azok működését jól ismerő, s azok lehetőségeivel élni tudó szervezet. A központ létrehozása esetén:

- szervezheti a város vállalkozói tevékenységét;
- segítheti a beszállítói tevékenységet;
- közreműködhet a forrásszerzések felderítésében;
- működtetheti az ipari övezetet;
- kutathatja uniós források megszerzésének lehetőségeit.

A központ létrejötte esetén, egyik meglévő – feladatot el nem látó – önkormányzati céghez kerüljön, és lehetőleg újabb költségtöbbletet ne jelentsen az önkormányzat számára

3.) A munkahelyteremtés irányainak meghatározása

A foglalkoztató szervezetek helyi letelepítésénél erőteljesen közrejátszik a kínálat és a hajlandóság mértéke. Helyzetünkben ezért minden lehetőséget meg kell ragadni. Ennek keretében a következő támogatottság kívánatos:

- a sárospataki vidéki környezethez illeszkedő, hagyományos iparágak (feldolgozóipar, építőipar, kereskedelem, kézművesség, stb...), melyekhez a helyi szakoktatási intézmény a mindenkori igényeknek megfelelő munkaerőt képezzen;
- az idegenforgalomhoz fűződő szolgáltató ágazatok (szálláshely szolgáltatás, vendéglátás), melyek munkahelyteremtés mellett a város kitörési pontjait is jelentik;

- magasan képzett munkaerőt kívánó üzemek (pl. híradástechnika, informatika, alkatrészgártáshoz beszállítói tevékenység, kézműves ipar, stb.);
- általános célként ösztönözni, támogatni kell a helyi fiatalok letelepedését.

4.) Hátrányos helyzetűek foglalkoztatásra ösztönzése

Munkaerő piaci szempontból hátrányos helyzetűnek tekinthetők a munkaképes korú, de munkát vállalni nem tudó lakosok, a mozgáskorlátozottak, a hajléktalanok.

- Törekedni kell a szakképzett munkaerő megtartására, számukra munkahelyek létesítésére;
- nagyobb gondot kell fordítani a csökkent munkaképességűek foglalkoztatására;
- foglalkoztatásuk elősegítése érdekében a pályázati lehetőségeket és az ezekből adódó beruházási megoldásokat folyamatosan keresni kell.

C.) OKTATÁSÜGY, KULTÚRA, SPORT

Sárospatak iskolaváros, melyben az oktatásügynek régi időkre visszanyúló hagyományai vannak. A Perényiek 1531-ben hozták létre az első iskolát, és azóta településünkön a tanítás-nevelés meghatározó jelentőségű tevékenység. A városnak volt egykor jogakadémiája, kertészeti és szőlészeti iskolája, s 1931-ben az akkori vallás és közoktatásügyi miniszter, dr. Klebelsberg Kuno bevezette az angol nyelvi oktatást.

Jelenleg a városban két felsőfokú oktatási intézmény – az 1951-ben politikai okok miatt megszüntetett, majd 1991-től újjáélelt református papképző, a Teológiai Akadémia, és az 1976-ban főiskolává átszervezett, jelenleg a Miskolci Egyetemhez tartozó Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar – működik.

Emellett 3 középiskola (az önkormányzati fenntartású Árpád Vezér Gimnázium és a Vay Miklós Szakképző Iskola, valamint a református egyházhoz tartozó Református Gimnázium) végez oktató-nevelő munkát.

A város 4 általános iskolája közül egy helyi önkormányzati fenntartásúként (II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola), egy megyei önkormányzati fenntartásúként (Erdélyi János Általános Iskola), egy a Református Egyház iskolájaként működik. A tanítóképző főiskolai kar gyakorló általános iskolájánál várhatóan ez év szeptemberétől fenntartó váltás lesz, az általános iskola a Római Katolikus Egyház részére kerül átadásra.

A művészeti (zenei és tánc) képzést a Farkas Ferenc Művészeti Iskola, a Sárospataki Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és az ART ÉRT Alapfokú Művészeti Iskola látja el.

Az egyes önkormányzati intézmények működési feltételei azonban kiegészítésre szorulnak.

1.) Oktatási intézmények együttműködésének erősítése:

A város területén működő, különböző felügyeleti szervek alá tartozó (egyetemi, önkormányzati, egyházi) oktatási intézmények munkájának összehangolása céljából:

- célszerű együttműködési megállapodást kötni,

- a megállapodásban az együttműködés kereteit lefektetni,
- az oktatási intézmények évente legalább egy alkalommal tartsanak közös tanácskozást.

2.) Középiskolai kollégium építése, illetve a meglévő épület felújítása:

A közoktatás átalakításának, az oktatás finanszírozás megváltozásának szem előtt tartásával **gondoskodni kell egy új középiskolai kollégium építéséről²**, ennek hiányában pedig a meglévő kollégium bővítéséről, korszerűsítéséről.

3.) Hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása:

A városban élő és tanuló hátrányos helyzetű gyermekek szociális és oktatási helyzete fokozott figyelmet igényel. Életkörülményeik javítása érdekében előtérbe kell helyezni az esélyegyenlőséget biztosító felzárkóztatási programokat, nevelési módszereket.

- A feladat megoldása érdekében továbbra is szükség van az érintett intézmények, egyházi és civil szervezetek szoros együttműködésére, összehangolt munkájára.
- A roma gyermekek számára külön programok vagy felzárkóztatási stratégia kialakítására van szükség az országos illetve helyi roma szervezetek célkitűzéseivel összhangban.

4.) Együttműködés a kulturális élet meghatározó intézményei között:

Az önkormányzat vállaljon kezdeményező és aktív szerepet a kultúra és a közművelődés terén, valamint a város idegenforgalmában is meghatározó szerepet betöltő intézmények – A Művelődés Háza és Könyvtára, a Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma, Református Kollégium Tudományos Gyűjteményei és a Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény (Szent Erzsébet Ház) – közti jó kapcsolat, együttműködés kialakításában, fenntartásában, a város érdekében történő minél eredményesebbé tételében.

5.) A Domján-ház és a Képtár tulajdonjogának megszerzése

Sárospatak három díszpolgára: Béres Ferenc, Andrássy Kurta János és Domján József nagy értékű képzőművészeti alkotásainak megőrzése és méltó bemutatása érdekében a két ingatlan tulajdonjogának megszerzése, üzemeltetésbe vétele indokolt.

- A hatályos jogszabályi előírások alapján át kell tekinteni az átvétellel együtt járó feltételrendszert és kiadásokat.
- Előbbiek mérlegelése alapján, ha az az Önkormányzat számára előnyös, az átadás-átvételt a megyei közgyűlésnél elő kell készíteni.

6.) Határon átnyúló együttműködések további bővítése:

Elő kell segíteni és lehetőség szerint támogatni kell a szomszédos, illetve a közeli országokkal közös együttműködések:

- Szent Erzsébet Zarándokút (Sárospatak – Kassa);
- „A Kárpátok, mint vonzó turisztikai régió” (Kassa – Európa kulturális fővárosa, 2013., Sárospatak, Ungvár, Nagybánya; a fekvésük szerinti 4

² Az egyik vélemény szerint meggondolásra javasolt elképzelés.

megyével, térséggel) elnevezésű két éves pályázati program által a Kárpátok ölelte szomszédos térségek turisztikai vonzerejének erősítése;

- a. J. A. Comenius pedagógiai munkásságának, nemzetközi hírnevének megőrzése Sárospatak és a csehországi szülőváros, Uhersky Brod; valamint a prágai Comenius Pedagógia Történeti Múzeum között;

7.) Ifjúsági és sport programok:

Az ifjúság hasznos időtöltése, sportolási lehetőségeinek bővítése, és az egészséges életmódra történő nevelés érdekében továbbra is ösztönözni és támogatni kell a városi sportegyesületeket, civil szervezeteket. A városban tanuló diákság számára változatos és vonzó ifjúsági és sportprogramokat kell szervezni a szabadidő hasznos és kulturált eltöltése érdekében.

8.) Sportcsarnok építése

Bár több intézményünk rendelkezik iskolai célokat szolgáló tornateremmel (tornaszobával), a lakosság egészséges testmozgási igényeinek helyet biztosító, valamint nemzetközi mérkőzések megtartására is alkalmas sportcsarnok városunkban eddig nem épült. A megvalósításhoz szükséges pénzügyi rendelkezésre állását, és a fenntartás, üzemeltetés költségeinek biztosíthatóságát mérlegelve **sportcsarnok létesítése jelenleg nem időszerű.**

D.) EGÉSZSÉGÜGY

Az egészségügyi ellátás működtetése városunkban rendezett. A háziorvosi szolgálatot 7 fő, a gyermekorvosit 3 fő, a fogorvosit 4 fő orvos, a védőnői szolgálatot 6 fő védőnő látja el. Emellett 22-féle (ebből 2 mozgó) szakrendelés, valamint iskolaorvosi ellátás működik. A rendelési órákon kívüli időszakban – a Sárospataki Többcélú Kistérségi Társulás keretében – központi ügyelet funkcionál. A működtetés költségeit, évenkénti újraszabályozással az Országos Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozza. Az önkormányzat feladata a műszerellátottság és az épületek megfelelő állagának biztosítása.

1.) A rendelőintézet megújulása

Az eddig még 3 helyen (5 épületben) működő egészségügyi ellátás összevonását szolgálja a Comenius utca 20. szám alatti főépülethez csatlakozó új szárny – a Járó-beteg Szakellátó Központ – megépítése. A hamarosan átadásra kerülő intézményegység komoly előrelépést jelent az egészségügy fejlesztése terén. Az új épületszárny megépítése és a régi épület közeljövőben tervezett felújítása megteremti a modern kor elvárásainak megfelelő, színvonalas egészségügyi alap- és szakellátás biztosítását a város és környező települések lakossága számára.

2.) Ápolási osztály létrehozása

Célszerű átgondolni a kiürülő volt „szülőotthon” épületében ápolási osztály kialakítását. Ez segítséget nyújtana azok problémáinak megoldásához, akik elhelyezésre szorulók

hozzátartozóikat szeretnék a közelükben tudni. A finanszírozás körülményeinek változásától függően meg kell fontolni az önálló működtetés, vagy az Erzsébet Kórházhoz történő csatlakoztatás lehetőségét.

3.) Mentőállomás létrehozása

A sárospataki mentőállomás kialakítása az Országos Mentőszolgálat keretein belül folyamatban van.

4.) Városi egészségmegőrző program készítése

A lakosság növekvő halálozási arányának visszafogása érdekében fokozott gondot kell fordítani az egészség megőrzésére, és a betegségek megelőzésére.

- A terület szakembereinek bevonásával ki kell dolgozni a tervezési időszakra vonatkozó egészségmegőrző programot.

E.) SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

A szociális feladatkör ellátása az elmúlt években javuló tendenciát mutatott, azonban a rászorulóknak körének jelentős növekedése miatt e téren további lépések szükségesek. Ilyenek lehetnek intézményeinkben a férőhelyek bővítése, az életkörülmények önkormányzati eszközökkel történő javítása, külső anyagi támogatások bevonása.

1.) A gyermekszületések szociális támogatása

A rendkívül kedvezőtlen demográfiai viszonyok, a gyermekszületések számának visszaesése elsősorban a nehezülő gazdasági körülmények, a gyermek felnevelésének súlyos anyagi terhe miatt következett be. Ennek részbeni ellensúlyozására az előző évek statisztikai mutatói alapján és az Önkormányzat költségvetési helyzetétől függően minden elsőszülött sárospataki gyermek kapjon egy egyszeri támogatás. A támogatás nagyságát, és tervezett előirányzatát a tárgyévi költségvetési rendeletben kell meghatározni.

2.) Tanyagondnoki szolgálat létrehozása

Az elmúlt évtizedekben Sárospatak közigazgatási területén több tanya megszüntetésére került sor, de a meglévők szétszórtsága, infrastrukturális ellátatlansága miatt a legtöbb itt lakó család segítségre szorul. Ezért:

- létre kell hozni a tanyagondnoki szolgálatot, amelyhez állami normatíva igényelhető;
- a szolgálatot a Gondozási Központhoz célszerű integrálni.

3.) Jelzőrendszeres szolgálat kialakítása

A lakosság romló korösszetételét mutatja, hogy miközben kevés a gyermek, az időskorúak aránya nő. Egyre több az ápolásra, segítségre szoruló öreg. Ezért létre kell hozni a jelzőrendszeres szolgálatot, mely kistérségi közreműködéssel kapcsolódhatna a Gondozási Központoz.

4.) Nyugdíjasok háza, Idősek Otthona létesítése

Özvegyen maradt, egyedülálló személyek, vagy csekély nyugdíjjal rendelkező házaspárok számára megoldás lehet a címben szereplő intézmények létrehozása városunkban. A szolgáltatás történhet térítés vagy az érintettek számára fenntarthatatlan ingatlan átadása útján.

5.) Építési telkek kialakítása

A kezdő családok otthonalapításának elősegítése érdekében a rendezési tervben e célra kijelölt tömbbelső területén építési telkek kialakítása kívánatos. Pályázati lehetőség esetén ez indítható állami támogatással, de indokolt lehet a teljes konstrukció (terület megvásárlása, terveztetés, infrastruktúra kialakítása) felajánlása magánbefektető számára.

- A telkek olyan házaspárok (élettársak) számára lennének átadhatók, akik vállalják, hogy azt 3 éven belül beépítik és az objektumot 10 évig nem idegenítik el.

6.) Hajléktalanok nappali ellátásának megszervezése

A városban élő hajléktalanok számára hathatós megoldást kell találni, elsősorban a nappali ellátásuk megszervezésével.

F.) KÖZLEKEDÉS, VÁROSRENDEZÉS

A közlekedés helyzete városunkban jelenleg kedvezőtlen. Az egykoron kettős vágányú Budapest - Lemberg vasúti fővonalat felszámolták, az egyik sínpart elbontották és Szerencstől az addig villamosított pálya helyett – mozdonycserét téve szükségessé – Sárospatak felé már csak diesel vontatással működő vasút áll rendelkezésre. A gépkocsi közlekedést megkönnyítő autópálya messze elkerüli környékünket, viszont a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye felől Cigándnál a Tiszán átjövő forgalom nagymértékben terheli nemcsak útjainkat, hanem a Bodrogon átívelő hidat is. A városközponton áthaladó számtalan kamion folyamatosan rontja az útburkolatok állagát és veszélyezteti a gyalogosok közlekedését. (A 67,6 km hosszúságú belterületi úthálózatból 54,3 km burkolt.)

1.) Elkerülő út építése:

A fenti gondok felszámolása érdekében kiemelt fontosságú a várost elkerülő út megépítése. A saját forrásból nem fedezhető jelentős költség miatt a beruházás feltehetően csak több szakaszban megvalósítható projekt lesz. Ezért:

- **Minden eszközzel** sürgetni kell a már többször kezdeményezett, de eddig sikertelen központi vagy EU-s források beléptetését;
- egyes fázisok megvalósítása – pl. telkek kisajátítása vagy a Bodrog felett átívelő híd megépítése – részleges finanszírozás esetén is megfontolandó;
- a város rendezési tervének, felülvizsgálata, aktualizálása elengedhetetlen az elkerülő út megépítéséhez.

- Az elkerülő út megépüléséig, helyi rendeletben kell szabályozni az áthaladó kamionforgalmat, esetlegesen az adóztatás intézményének bevezetésével.

2.) Útburkolatok és járdák felújítása:

A város közlekedési hálózatának állaga folyamatosan romlik, a gázhálózat lefektetett csövei felett gyakori a süllyedés. Felújításuk indokolt. Ugyanez a helyzet az előregedett vízvezetékkel is. Ezért:

- Az út- és járdaburkolatok fokozatos felújítását (új aszfaltréteg terítését) úgy kell sorrendbe állítani, hogy az a legsürgősebb (legidősebb) vízvezeték cseréjével együtt valósulhasson meg.

3.) Parkolók számának növelése:

A gépjárművek növekvő száma miatt új parkolóhelyek létesítése elengedhetetlen feladat. Ezért:

- A város területén új parkolók kialakításához megfelelő területeket kell kijelölni;
- új épületek létrehozásakor mélygarázsok megépítésére kell törekedni.

4.) A malom területének rendezése:

A leégett malomépület látványa évek óta rontja a városképet. A jelenlegi állapot felszámolása sürgető feladat.

- A lehetséges megoldások érdekében a tulajdonossal egyeztetni kell;
- a terület rendezését a városrendezési tervben felül kell vizsgálni.

5.) A Bodrog-partok rendezése

A virágzó fürdőző élet számára egykoron helyet biztosító kispataki partszakasz, a valamikori „strand”, továbbá a folyó jobb partja mentén elterülő Kalajka mára lepusztult területté vált. Rontják a városképet, az utóbbi pedig a ráhordott szemét miatt, árvizek idején szennyezi a Bodrogot.

- A jelzett területek – beleértve a vár alattit is – rendezése érdekében, az ÉVIZIG bevonásával, tervet kell készíttetni;
- a Bodrog bal partján sétány és vízi szabadidő központ létrehozása kívánatos;
- a Kalajkát ki kell tisztítani és – akár szankciókkal is – további szennyezését meg kell akadályozni;
- a megoldások kivitelezéséhez mindkét part esetében keresni kell a pályázati lehetőségeket.

6.) A helyben termelt áruk piaci, kereskedelmi értékesítése:

A jelenlegi piac korszerűtlen, zsúfolt és az úttestek eltorlaszolásával esetenként zavarja a városi közlekedést. A város rehabilitációs pályázaton belül lehetőség nyílik a meglévő piac rekonstrukciójára, fejlesztésére. Egy korszerű piac vagy egy megfelelő színvonalú vásárcsarnok jobban szolgálhatná a helyben termelt mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek értékesítését, egyben ösztönözheti Sárospatak vidékének önfenntartó képességét.

- A megvalósításhoz szükséges - elsősorban pályázati úton elnyert - pénzügyi források előteremtéséhez igazodva, dönteni kell arról, hogy a piac korszerűsítéséhez szükséges pályázat önerejét tudja-e vállalni az

önkormányzat. Vásárcsarnok építésére jelenleg nem állnak rendelkezésre a szükséges források, ezért az erre a célra vásárolt MÁV-terület visszavásárlásra felkínálásáról dönteni szükséges.

- A friss, jó minőségű és egészséges helyi (40 km-es körzetből származó) termékek folyamatos értékesítési lehetőségének biztosítása érdekében helyi termékek boltja („gazdabolt”) nyitása. (kiemelt feladat)

7.) Az Iskolakert rekonstrukciója

Városunk egyik jellegzetes színfoltja a Református Egyház tulajdonát képező „Iskolakert”. Az anyagi eszközök korlátozott volta miatt állaga romló tendenciát mutat. Felújítása kívánatos.

- A megoldás egyházi és önkormányzati együttműködést igényel.
- Európai uniós támogatás elnyerése érdekében közös pályázat benyújtása célszerű.

8.) Vegyes tulajdonok felszámolása

Az önkormányzati és magántulajdont egyaránt tartalmazó lakóépületek kezelése, működtetése a gyakorta eltérő szándékok miatt nehézkes, folyamatos gondokkal jár. Továbbra is javasolt az értékesítésre kijelölt önkormányzati bérlakások elidegenítése.

- Az értékesítés meghirdetéséhez az ingatlanok forgalmi értékét meg kell állapítani.
- A frekvenciált helyen lévő vagy értékeesebb ingatlanok befektetésre történő kiejánlása iránt haladéktalanul intézkedni kell.

9.) A Tengerszem környékének infrastrukturális fejlesztése:

Az országos védettségű Megyer-hegyen lévő Tengerszem város felőli megközelíthetőségét biztosítani hivatott közút fejlesztése, vízelvezetés megoldása parkolási lehetőségek biztosítása szükséges.

10.) A külterületi közutak helyreállítása, fejlesztése:

A külterületen élők, és a gazdálkodók zavartalan és biztonságos közlekedése érdekében a megrongálódott közutak helyreállításáról, javításáról gondoskodni kell, melyhez pályázati támogatások elnyerésére van szükség.

G.) KÖZMŰ ELLÁTOTTSÁG

Sárospatak közműellátottsága a belterületen rendezett, de a hálózat nem teljes. A vizet a város két irányból, Sátoraljaújhely és Ricse felől kapja. A vezetékek hossza 103,4 km, mely összekapcsolódik 2 db, egyenként 500 m³-es tartaléktározóval. A település 5318 lakásából azonban csak 4400 van a rendszerre rácsatlakoztatva. A szennyvízcsatorna-hálózat 63,1 km-es hossza sem fedi a város teljes területét, jelenleg 20 utcára nem terjed ki, vagy nem megfelelően működik. A zártszelvényű csapadécsatornák a városközpontot mintegy 30 km hosszban behálózzák, a külsőbb utcákban azonban sok az eliszaposodott felszíni vízelvezető árok. A háztartási gáz korábban lendületes lakossági igénybevétele (jelenleg 2809 lakás van

bekötve), a lakásoknak a hálózatra történő rácsatlakoztatása a magas beruházási hozzájárulás és a megnövekedett gázár miatt leállt.

1.) Szennyvízelvezető rendszer

A csatornák karbantartó jellegű átmosatása 1992. óta elmaradt. Ezért az aknákból gyakorta több helyen a vizek visszatörölődésére és bűz feltörésére kerül sor. A karbantartás mind egészségügyi, mind műszaki szempontból szükséges.

- a feladat finanszírozását a pénzügyi lehetőségek függvényében a költségvetésbe be kell építeni.
- Vezetékszakasz cseréje szükséges az Eötvös utca A Művelődés Háza melletti szakaszán. A vezetékszakasz cseréje megoldásható a város rehabilitációs pályázat megvalósítása esetén.
- A Fazekas sori átemelő tehermentesítését a József Attila út irányába megépített elosztóhálózat beiktatásával meg kell oldani. A tehermentesítés megoldódik a Vágardó Fürdő melletti egészségturisztikai fejlesztés megvalósítása esetén.

2.) A felszíni vízelvezető árkok tisztítása

A csapadékvizek befogadójaként működő árkok, patakmedrek rendbetétele, tisztítása elhanyagolt feladat volt. A 2010. évi jelentős esőzések következtében elsődleges ezen feladatok végrehajtása. Előkészítésükhöz az Önkormányzat a szükséges lépéseket megtette, a 2011. évben indult közfoglalkoztatási program keretében a munkák elindultak, melynek további folytatása a ciklus hátralevő időszakában is fontos kell, legyen.

3.) A cinegei hulladéklerakó rekultivációja

A teljesen betelt hulladéklerakó rekultivációja pályázati támogatásból, az Abaúj-Zempléni Hulladékgazdálkodási Társulás keretein belül, a ZHK Zempléni Hulladékkezelő Kft., mint közszolgáltató koordinálásával fog megvalósulni.

4.) Közműnyilvántartás aktualizálása

A városi közművek nyilvántartását (vonalvezetés, mélység) jogszabály írja elő. Az utoljára 1984-ben aktualizált térkép hiánya építkezések esetén vezetékek megrongálódását, elszakadását eredményezheti. Ezért

- a sárospataki földmérő iroda adatai, valamint új bemérések felhasználásával digitális megoldású közmű térkép készítése kívánatos;
- lehetőség szerint azonos megoldással a városrendezési terv aktualizálása is időszerű.

5.) Tartalék szennyvízvezeték kiépítése a Bodrog alatt

A városrész biztonságos közműellátása érdekében célszerű a tisztítótelepet egy új, a Bodrog alatt átvezetett csatornával megközelíteni, összekötni.

A beruházás a Vajdác-ska-Sárospatak határon átnyúló program keretében folyamatban van, megvalósítása jórészt a pályázati támogatás elnyerésétől függ.

H.) TÁVLATI, NEM ÖNKORMÁNYZATI FELADATOK

Ebben a fejezetben néhány olyan feladat megfogalmazására kerül sor, amelyek túllépnek városunk hatáskörén és pénzügyi lehetőségein, de a kistérség fejlődése szempontjából alapvető fontosságúak. Megvalósításukat szorgalmazni kell.

1.) Vasút villamosítás

A Budapesttől kiindulva villamosított vasúti pálya Szerencsnél Nyíregyháza felé eltér. Ezért Sárospatakra jövet mozdonyt kell cserélni, ami több mint negyed órás várakozási idővel növeli meg az utazást.

2.) A 37-es főközlekedési út szélesítése

A Miskolc és Gesztely közötti úttestet jelenleg 4 sávra **bővült**, ami jelentős mértékben javítja a nagy forgalom miatt folyamatosan nehezülő közlekedési adottságokat. A további útszakaszon azonban a helyzet nem javul, inkább romlik. A gyakori közlekedési balesetek csökkentése érdekében a Sátoraljaújhelyig tartó további pálya szélesítése kívánatos.

3.) A Bodrogon átívelő híd felújítása

A Cigándnál megépült Tisza-híd műszaki átadása óta a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye felől jövő megnövekedett gépkocsiforgalom többszörösen terheli a Bodrog felett átívelő hidat. A létesítmény nem ilyen forgalomra lett tervezve, **felújítása ez év májusában megtörtént, de a közút kezelőjénél a híd statikai felülvizsgálatát szorgalmazni kell. A híd megerősítését, esetleges bővítését kell előíranyozni.**

A kisvasút hídjának sorsáról rendelkezni kell.

4.) Biztonsági vízvezeték kiépítése

Sárospatak két irányból, a sátoraljaújhelyi és a ricsei víznyerő-helyről kapja ivóvizét. A Sátoraljaújhely felől épült, eddig már többször meghibásodott távvezeték kockázatainak kiszűrése érdekében, valamint a kistérség biztonságos ellátása céljából kívánatos lenne az ottani víznyerő-hely és Alsóberecki vízhálózatának – kistérségi összefogás útján történő – összekötése. Minthogy ez utóbbi a ricsei vezeték egyik végállomása, a két rendszer egybekapcsolása nagymértékben javítaná a régió vízellátásának biztonságát.

5.) A Bodrogkeresztúr–Bodrogolaszi–Sárospatak alsó út felújítása és a párhuzamos kerékpárút megépítése

SZERVEZETI KÉRDÉSEK

Az Önkormányzat szervezeti felépítésére alapvető befolyással lesz a bevezetőben hivatkozott önkormányzati és közigazgatási újjászervezés. Éppen ezért, a mai ismeretek szerint rendkívül aggályos a ciklus végéig szóló időszakra vonatkozóan tartós és helytálló elképzelés vázolása.

Az elmúlt években egyre inkább szűkülő önkormányzati finanszírozás már a jóval a 2011. év költségvetésének tervezése előtt is arra sarkallta az önkormányzatot, hogy a forráshiány csökkentése érdekében vizsgálja meg az önkormányzati bevételek növelésének és a költségvetési kiadások csökkentésének lehetőségeit, és ezzel együtt a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatokat.

Az egyre növekvő lakossági terhek miatt – jelen gazdasági körülmények közt - a helyi bevételek (adók) növelését nem tartjuk időszerűnek; az önkormányzati hitelállomány további növelése adósságspirálhoz vezethet, a vagyonfelélés pedig szintén nem kívánatos folyamat.

Ezért feltétlenül szükséges:

- az új önkormányzati törvény elfogadását követően újra felülvizsgálni a kötelező és önként vállalt önkormányzati feladatokat;
 - az önkormányzati vagyongazdálkodás szervezeti kereteit a megváltozott nemzetgazdasági szemlélethez igazítani;
 - megerősíteni a pályázati források eléréséhez fűződő szervezeti struktúrákat;
 - a helyi civil és vállalkozói szférával való szoros együttműködést fenntartani;
 - tanácsadói hálózat működtetésének hatékonyabbá tétele.
1. A felülvizsgálat keretében elemezni kell az érintett szervezeti egységek (intézmények) költségvetési kondícióit, ezen belül a működtetéshez nyújtott önkormányzati támogatás mértékét, az adott intézmény saját bevételeinek lehetőségeit, s mindezek eredményeként a működtetés gazdaságosságát.
Ennek keretében a Kommunális Szervezetet az általa végzendő feladatokra piaci szemléletű gazdasági szervezetté kell átalakítani.
 2. Az önkormányzat vagyonával való gazdálkodás eredményessége javíthatja a mindenkori költségvetés egyensúlyát. Ezért az érintett feladat sikeres, tartósabb bevételeket jelentő végzése felveti **az apparátuson belül** egy erre fókuszáló szervezeti egység létrehozását. Ez egyben foglalkozhatna a vagyongyarápítást eredményező, beruházásokat segítő, elsősorban EU-s, valamint hazai pályázati lehetőségek felkutatásával, ezek kidolgozásával, a közbeszerzési eljárások előkészítésével és lefolytatásával is.
 3. A város – szektoronkénti és időbeni – egyenletes fejlődése megkívánja a különböző szakterületek közötti egyeztetést, ill. együttműködést. Ennek érdekében célszerű az államigazgatási szférán kívüli, civil szervezetekkel a folyamatos kapcsolattartás, egyrészt véleményük, igényeik megismerése és lehetőség szerinti kielégítése, másrészt segítségük, további együttműködésük biztosítása céljából.
 4. A 2010. évi helyi választásokat követően a város polgármestere az önkormányzat testületein és hivatali apparátusán kívül három tanácsadó testületet hívott életre:

vállalkozói tanács, városmarketing tanács és egyházi tanács. E tanácsadói testületek aktivitása lehet fokmérője munkájuk hasznosságának, eredményességének. A kellő szakértelemmel rendelkező szellemi tudásra, kapacitásra az önkormányzat vezetésének továbbra is figyelemmel kell lennie.

Záradék:

A fenti Gazdasági Programot Sárospatak Város Önkormányzatának Képviselő-testülete KT. határozatával hagyta jóvá.